

TÄIUSLIK SÖBER

TERESA DRISCOLL

Inglise keelest tõlkinud Raili Puskar

*Minu armsale isale,
kellest me tunneme suurt puudust*

TÄNA - 16.00

Miks punarind? Ma ei saa aru ...

Olen rongi tualetis, seisan, jalad harkis, ja toetun tillukese roostevabast terasest kraanikausi kohale ning üritan kõigest väest ... *lihtsalt ... hingata ... kurat võtaks ...* ja jõuda ka selgusele, mida paganat on kõigel sellel pistmist punarinnaga.

Minu poeg on rohkem kui kahesaja miili kaugusel haiglavoodis, kus tema eest hoolitsevad võhivõõrad inimesed. Võib juhtuda – aga ei pruugi –, et tal tuleb põrn eemaldada.

Valitseb koletu segadus, mida pole õnnestunud arvukate telefonikõnedega lahendada, sest mu poeg on koos sõbraga ja täiesti üllataval kombel ei suuda meditsiinipersonal neid teineteisest eristada. See identiteedivärk on šokeeriv ja ebareaalne, aga minule jõuab alles praegu kohale, et nad on laias laastus tõesti kaunikesti sarnased: pruunid juuksed, pruunid silmad ja tänu sellele, et mu poja sõber viskas hiljuti kasvu, on nad ka üsna ühepikkused.

Kerge iiri aktsendiga rääkiv meditsiiniõde on üritanud läbi udu, mis oleks nagu kogu mu keha oma embusse mähkinud ja mille tõttu mul on keeruline selge peaga mõelda, minult arukaid vastuseid välja meelitada. Ühe telefonikõne ajal küsib ta, kas mu pojal on mingeid tunnuseid, mis aitaksid teda eristada.

Sünnimärke? Tedretähne?

Mulle räägiti juba, et parameedikud võtsid poistel riided seljast, aga mingil põhjusel mõjub mulle ikkagi lohutavalt, et ma saan pojal seljas olnud riideesemed õega läbi käia: roheline T-särk, mille

rinnal dinosaurusega logo (lapse lemmiksärk, mille ma eelmisel õhtul spetsiaalselt ära triikisin) ja mustad teksad, mille sääred on üles keeratud, sest püksid on liiga pikad. Olen ikka kavatsenud teksad lühemaks teha, aga ma pole päris sedasorti ema ja ...

Õde katkestab mind leebelt ja küsib poja juuste kohta.

Lokkis? Sirged?

Räägin talle, et poja pealael on ebatavaline pööris – et see meenutab natuke küsimärki. Kui ta beebina mu süles magas, oli mul tavaks seda sõrmega silitada.

Liinil järgneb paus, mille kestel ma taban end kraanikausi serval sõrmega küsimärki vedamas, ja siis ütleb õde, et tal on kahju, aga et ta on lapse juukseid vaadanud ega saa päris täpselt aru, mida ma silmas pean, ja mina ei kuula teda enam, vaid mõtlen hoopis sellele päevale, kui mu poeg otsustas endale ise tuka ette lõigata. Ta oli siis umbes kolmene – see oli aasta tagasi – ja ta tuli minu tuppa, käärnid ikka veel käes, silmad viltu lõigatud juuksetuka all suured.

Ja mina näen selles jubedas tillukeses ruumis hetkeks lapse ilusat näokest, mis vahib mulle vastu roostevabast terasest kraanikausi plekiliselt servalt. *Emme, kas sa oskad selle ära parandada?*

Rong logiseb – *rat-ta-taa, rat-ta-taa* –, võtab kurvi ja tõstab kiirust, nii et ma pean jalad veel rohkem harki ajama, et püsti püsida. Tualettruumi uksele koputatakse, küsitakse, kas minuga on kõik hästi, aga see on nii jabur küsimus, et ma tajun, kuidas mu suust vallandub võõras hääl, ja ma sulen silmad, et mitte näha läbi udu esile trügivaid pilte, juhuseid ja kohti, kui ma oleksin pidanud aimama, mis on tulemas.

Kui ma oleksin pidanud seda takistama.

Siia punkti oleme jõudnud peaaegu poole aastaga ja mulle ei mahu pähe, et ma lasin sel võimalikuks osutada ...

Ja siis on meditsiiniõe hääl jälle liinil – *rat-ta-taa, rat-ta-taa* – ja seekord on ta hääl elavam. Ühel poistest on midagi vildikaga

käsivarrele joonistatud. Ja see on väga linnu – punarinna – moodi, sest linnu rind on värvitud erepunaseks.

Ja õde tahab teada, kas see ütleb mulle midagi.

Punase rinnaga punarind?

ESIMENE PEATÜKK

VAREM

Me kohtusime neljapäevasel päeval. Kaks väikest poissi. Kaks ema. Hulk aega hiljem, ja eriti tolles rongis, piinan ma end sellepärast, et olin tundnud nii suurt huvi ja elevust; entusiasmi, millega ma oma ukse kõigele sellele avasin.

Aga tol hetkel polnud vähimatki märki tuleviku ega tagajärgede kohta. Tol hetkel ma ei teadnud, et keegi sureb, ja ma elasin harilikus, niivõrd tavalises päevas, et meie kohtumise kriitilisel hetkel mõtlesin mina ainuüksi pastinaakidele.

Olin käinud talupoes mune ostmas, kaasas vaid käekott, aga mulle jäid silma pastinaagid, mis olid toredalt kopsakad ja kõvad. Otsin neid tasuta jagatava, aga kergesti rebeneva paberkoti kohta liiga palju ja jõudsin seetõttu külaväljakul valitsevasse suure saginasse, Ben puusal ja pastinaagid igasse ilmakaarde laiali pudenemas.

Ma ei pannud esmapilgul veoautot tähele, märkasin üksnes publi ette kogunenud trobikonda, mitut tuttavat nägu, kes vanutasid tavapärase pahameelega päid. Alles edasi minnes, pastinaagid katkisest kotist maha pudenemas – *pagan võtaks!* – jõudis mulle kohale, mis siin oli juhtunud.

See polnud esimene kord: nelja aasta jooksul, mis me olime Tedbury Crossis elanud, olin ma näinud kahte täpselt ühesugust õnnetust: veoautojuhid hindasid kallakupealset kurvi publi ees valesti ja lõpetasid sellega, et jäid pubiseina ja vaese Heatheri maja vahele kinni.

„Vaene Heather” oli peost suhu elav kunstnik, kelle maja kindlustusmaks oli kogu küla kõige kõrgem. Kui kõigest paari aasta eest tuli tal lasta suur osa köögiseina uuesti ehitada, otsustas ta alla anda. Aga jutud ohust, mida kujutavad endast majale veokid, olid liikvele läinud, ja kuigi üsna üksteise järel ilmus kohale kaks ostjat, löid mõlemad araks, sest majaomanikud kardavad sellist asja rohkem kui tuumasõda. Selle peale algatas vald valjuhäälse, aga täiesti tulutu kampaania külast mööda viiva tee rajamiseks.

„Oh ei!” ja „Juba jälle!” kostis rahva seast pominat, kui ma panin oma kõhulihased proovile ja püüdsin korjata pastinaagid maast üles ilma seejuures Beni maha pillamata. Märkasin teda alles pärast seda, kui olin end uuesti sirgu ajanud. Minu peegelpilti. Rabava välimusega uustulnukat – naist, kes oli minuga enam-vähem ühevanune ja seisis täpselt samas poosis: väike poiss puusale toetatud.

Naine kandis pealaest jalatallani musta, hõbedasi baleriinasid ja ehteid – šikki linnariietust, mis jäi kohe silma, kui ta lükkas suurte klaasidega päikesepriidid silmatorkavalt sinistelt silmadelt peale. Märkasin, et Nathan, kes oli arhitekt ja ühtlasi perekonnasõber, oli kõhu sisse tõmmanud ja vahtis naist, ning ma hammustasin huulde, et mitte muiata.

„Sinu kolimisauto?” küsisin ma naisele lähemale astudes; meie puusale toetatud pojad piidlesid teineteist häbeliku uudishimuga.

„Kahjuks küll. Vist mitte just kõige parem algus?” Naise poeg peitis pea ema kaelale. Ben tegi täpselt sama ja mõlemad teesklesid, et ei uuri salamisi teineteist. Väga naljakas.

Väljaku teisest servast hõisati kolimisauto juhile, kes oli kahe kivimüüri vahele jäänuna oma auto kabiini ajutiselt vangi sattunud, vastakaid nõuandeid.

Kõvasti vasakule ...

Ei. Ei. Ta peab esmalt auto otseks saama. Nihku edasi. Siis tagurpidi.

„Me pidime Priory House'i sisse kolima.” Naine tegi grimassi. „Vähemalt selline plaan meil oli. Mina olen muide Emma. Emma Carter.” Ta tahtis mulle kätt anda, aga ta poeg vingerdas rahulolematult ja Emma kehtas vabandavalt õlgu ning ristis käed, et poeg mugavasse asendisse sättida.

Naeratasin. „Kuule ... mina elan siinsamas vastasmajas. Tule õige minu poole ja keedame teed. Mina olen Sophie ja minu poja nimi on Ben.”

„Oh, väga kena sinust, aga ma ei saa. Ausõna. Ma pean aitama selle jama ära klaarida.”

„Usu mind. Siin läheb veel kõvasti aega. Ja siin on nõuandjaid juba rohkem kui küllaga. Võimalik, et varsti on ka teletiiim kohal. See pole kahjuks esimene kord, kus selline asi on aset leidnud. On algatatud isegi kampaania, et midagi võetaks ette.” Emma näoilme muutus ja ma tundsin süümepiinu. „Anna andeks. Ma ehmatasin su ära. Tõesõna, teil mõlemal on niisugune nägu, nagu te tahaksite juua. Tulge redutage minu juures. Poisid saavad mängida. See ei kujuta endast mingit tüli.”

„Aga ma tunnen, et see on minu süü.”

„Jamajutt. Kuidas see saab sinu süü olla? Tule!” Keerasin vasakule, et Nathanile oma plaanist rääkida, ning poetasin seda tehes taas pastinaagid maha, mis ajas Emma valju häälega naerma. Paar pead keeras meie poole, üsna mitmed tulid appi juurvilju maast üles korjama, nii et minu maja poole minnes naersime mõlemad olukorra absurduse üle.

Ust avades tabas mind kohe kummaline erutus, mille tingis võõra inimese seltsis olemine. Ma märkasin, et ta vaatas maha, ja mulle meenus, kuidas seda esimest korda nähes olin ma ise sama teinud. *Põrand*. Vahel pärast puhkuseriisi olin ma endiselt üllatunud. Kiviplaadid. Mitte millimeetri pealt rombikujuliseks lõigatud nagu peentes köögipoodides, kus me vahel oma eelmises

elus linnas elades käisime, vaid mahedam, heledam tunnistus varasemast elust. Mis oli *vastu pidanud*. Kiviplaadid olid kumerate nurkadega ja siledad – sadade aastate jooksul olid sajad jalad kontuurid ära kulutanud, nii et kui me maja esimest korda vaatamas käisime, oli mul tahtmine kükitada ja põrandat silitada. Mul oli meeletu tahtmine tõmmata sõrmedega üle jaheda sileda kivi. Tol korral tundsin ma liiga suurt piinlikkust, et seda teha: kinnisvara-maakleri näol oli kõrvuni naeratus ja Mark sosistas mulle kõrva, et ma ei tohiks nii suurt entusiasmi ilmutada. *Sophie, see rikub meie võimaluse tingida.*

„Ilus maja.” Emma pani poja maha ja kohendas lapse riideid ning põlvitas minu jahmatuseks maha ja tõmbas algul peopesaga ja seejärel sõrmedega üle põrandat, vedas sõrmega ühe suurema kivi nurgas kivistise kontuuri mööda ja vajus kandadele.

„Ma olen nii kade. See on lihtsalt vapustav.” Ta tõmbas veel kord sõrmedega üle sama kivi, mis oli minugi lemmik, ja ma märkasin, et ta käed ei klappinud ülejäänud temaga kokku. Ta küüned olid lühikesed ja hoolitsemata ning nahal kuivad karedad laigud. „Nii kahju, et suur osa selliseid põrandaid üles kisti. Priority House’is on kahjuks vaippõrandad. Ma lootsin, et vaipkatte all on ehk midagi huvitavat, aga ma vaatasin. Betoone.”

„Jah, ma tean.” Ma olin natuke segaduses, tajusin midagi, millest ma ei saanud veel päriselt aru, ja keerasin ära ning viisin lapsed kööki ja valasin neile õunamahla ning kükitasin Emma poja ette maha, et olla ta silmade kõrgusel.

„Noormees, mis su nimi on?”

„Theo. See on lühend The-o-dore’ist.”

„Tõesti? Väga kena nimi. Ma ei tunne ühtki *The-o-dore’i*.” Rõhutasin ta nime, aga laps ei reageerinud, mitte naeruvinetki, ja ma pöördusin oma poja poole. „Hüva, Ben. Näita õige Theole oma mänguvasju ja jagage sõbralikult, eks? Ja ma panin rongidesse uued patareid.”

Seejärel tõusin ma püsti, aga tundsin seda veelgi tugevamalt. Seda unustatud, aga mitte ebaseeldivat kombinatsiooni närvilisusest ja ootusest. Võõras inimene. Muutus. Värske tuuleõhk.

„Nii et Priory House on sulle siis tuttav? Oh, aga mis ma räägin ... Võib arvata, et sa tunnend siin külas *kõiki* maju.”

„Anna andeks, aga ma ei soovita sinna istuda. Kassikarvad. Kohvi või teed?”

„Palun teed. Siis võin tänutäheks sulle teelehtedelt tulevikku ennustada. Jumalukene. Vaata!” Ta põlvitas aknaesisele istmele. „Keegi litsub end läbi akna kolimisauto kabiini. Mis sa arvad, kas see on hea mõte?”

„Jah, üks talutööline, ja see on väga hea mõte. Need vennad keeravad suurte järelhaagistega veokid koha peal ringi. Anna andeks, aga ma ei pannud tähele, mida sa ütlesid. Tee kohta.”

Emma keeras aknale selja. „Trikk, millega ma seltskonnas esinen. Ennustan teelehtedelt tulevikku. Õppisin seda vanaemalt. Ma oskan ka käe pealt tulevikku ennustada. Ega sa ole vastaline?” Ja minu kortsus kulmu märgates: „Anna andeks, Sophie. Ma panin su piinlikku olukorda.”

„Pole midagi.” Vale. „Hästi. Õigupoolest panid jah. Kui päris aus olla, siis on mul vist üksnes pakiteed.”

Emma naeris mu üle, kui ma kapist teed otsisin.

„Sellest pole midagi. Ausõna. Ära näe vaeva. Mulle sobib lihtne tee – mida kangem, seda parem –, kuigi ma ei teinud tulevikku ennustamise koha pealt nalja. Seda võime mõnel teisel korral teha.” Järgmiseks, taas akna poole keerates: „Anna andeks, kas sa ütlesid midagi teletiiimi kohaletuleku kohta?”

„Kaunis tõenäoline. Veokid ja see tänav on omamoodi legend. Sõltub, kui kaua ta seal kinni istub ja kui palju tegemist uudistestudios on. Aga kui nad lasid ühel talutöölisel ohjad oma kätte võtta, siis võib arvata, et ei lähe eriti kaua.” Lõpetasin teeseldud

teeotsingud, teades väga hästi, et meil ei ole puruteed, ja pistsin helesinisesse Hiina portselankannu kolm teekotti ning pöörasin vett kannu valades kuuma auru eest pea kõrvale.

„Muide, väga kena sinust. Et sa meid Theoga päätsid. Streathamis poleks sellist asja juhtunud.”

„Nii et sa tuled siis Londonist?”

„Mitte otse. Prantsusmaa kaudu. Elasin paar kuud seal ema juures.”

„Ah soo. Saan aru.”

„Kahtlen selles. Tegelikult kaunis keeruline lugu. Juhul kui see peaks sind huvitama, siis *härra* Carterit ei ole. Pole kunagi olnud. Ma loodan, et see ei ärrita siin kedagi. Theo pärast. Nii väikeses kohas.”

„Ära aja jamajuttu.” Tundsini teekannu ja kahte parimat kruusi lauale viies, kuidas mu nägu õhetas. „Nii et paar kuud Prantsusmaal? Kõlab oivaliselt.”

Ja siis üllatas Emma mind uuesti: ilmeksimatu võpatus, välgatus kaunites silmades, ning ta näppis pikki tumedaid juukseid. Imelik ja ootamatu mõra näilises enesekindluses.

Ta püüdis aega võita ja mul oli kahju, et ta tundis rõhutatult mängutoa poole vaadates, kus poisid lebasid põrandal maas ja sätisid raudtee vedurite taha veoautosid, ootamatut ebamugavust. Me mõlemad vaatasime. Mina ootasin.

„Paistab, et nad saavad hästi läbi. Theo oli kolimise pärast närvis – tegelikult ma ise ka.” Ja siis oli Emma hääl jälle kindel. „Kuigi tundub, et mulle hakkab siin päris hästi meeldima.” Ta näole suges taas naeratus ja mitte üksnes suule, vaid ka silmadesse, kus – ma märkasin seda alles praegu – olid tillukesed teist värvi täpid: sinise sees rohelist ja pruuni. See oli nii ebatavaline, et tegi mu taas närviliseks, pani mind tajuma väga omapäraseid ja vastakaid tundeid. Uudishimu ja midagi väga imelikku.

Midagi, mida ma sel hetkel ei osanud päriselt määratleda.

TÄNA - 16.30

Milleks siis põrn täpselt vajalik on?

Vahin rongiaknast välja, lappan aju failides, otsides sealt bioloogiakunsti või infokildu mõnest dokumentaalfilmist, millest võiks ehk abi olla, aga ei leia mitte midagi; selle asemel meenub mulle minust paar pinki eespool istuv närvidele käiv naine ... ja tema iPhone.

Vähem kui minut aega hiljem seisan vahekäigus naise kõrval. „Ma väga vabandan, et ma teid häirin, ja mulle ei tuleks pähegi seda paluda, kui ma poleks tõeliselt meeleheitel, aga mul on vaja ühe asja kohta infot leida ja mul endal on täna selline kohutav telefon. Ma olen nõus teile maksma.”

„Kuidas palun?”

„Kas ma tohin hetkeks teie iPhone'i laenata? Palun. Ainult üheks minutiks. See puudutab mu poega. Ta on kõigest neljane.”

„Teie nelja-aastaselt on mobiiltelefon?” Naise häälest kostab jahmatust ja taunimist.

„Ei-ei. Ma ei selgita seda nii nagu vaja. Ma ei taha talle helistada; mul on vaja otsida infot ühe teda puudutava asja kohta. Ta sai vigastada ja ... kuulge, ma ei taha end piinlikku olukorda panna.” Pean pausi tegema, mu hääle katkeb ja mu silmad hoiatavad naist ... *Palun. Ära. Jumala. Eest. Küsi. Midagi.* „Kuulge, ma olen meeleheitel. Mul on kaasas varutelefon ja sellel pole andmesidepaketti.” Näitan talle suurt iidvana telefoni.

„Ah soo. Saan aru. Jah. Palun.” Ta vaatab oma tütre poole, kes värvib jubedat tooni erkroosa viltpliiatsiga haldjat. „Aga muidugi. Jah. Miks mitte.” Ta avab mulle telefoni ... ja mina püüan kõigest väest varjata kadedust, et tema tütar istub siin. Ohkab. Tunneb igavust.

Pole ohus.

„Ma olen teile tõesti väga tänulik. Mul ei lähe kaua.”

Viis minutit hiljem olen tagasi oma kohal ja sõnad virvendavad mu silme ees.

... *immuunsüsteemi oluline osa.*

Nagu ma olingi kartnud, on põrn oluline. Rusikakujuline organ, mis asetseb rinnakorvi all, ülalpool magu. Kritseldan taskukalendri tagalehele märkmeid. Vereliistakud ja punased ja valged verelibled. Kui põrna ei ole, on kogu elu kõrgem risk nakatuda, mis tähendab, et võib juhtuda, et tuleb võtta iga päev penitsilliini või teisi antibiootikume ...

Ja ta on kõigest neljane.

Osakonna öde mainis telefonis kogemata operatsiooni. Hiljem võttis ta sõnad tagasi – ütles, et ta poleks tohtinud mulle enne rääkida, kui arst on otsuse langetanud ja nad on saanud aru, kumb laps on kumb ...

Ühtäkki läheb mul süda pahaks. Vastikustunne, mis selle sõnaga – *põrn, põrn* – seondub, paneb mind tundma end nõrgana ja jõuetuna, et ma ei ole oma pojale küllaldaselt toeks. Sulen silmad ja soovin kogu hingest, et operatsioonisaali nurgas roostevabast terasest alusel oleks ta sõbra põrn, see aga on minust paheline ja julm ja ma tunnen suurt häbi, aga ei saa seda mõtet takistada, sest just selline emadus ühtäkki ongi.

Minu laps. Minu beebi.

Ja sel hetkel, selles neetud rongis, pole mul vähimatki energiat millestki muust hoolida.

TEINE PEATÜKK

VAREM

Saatuse iroonia? Ma kolisin oma perega maale sellepärast, et arvasin, et siin on turvalisem.

Minu plaan, mitte Marki oma. Tegelikult lausa nõudmine.

Abielu kahel esimesel aastal nautisime elu Londonis. Teatreid. Restorane. Sildu. Linnamelu.

Meil oli Londoni põhjaosas korter, mille elutoas oli eendaken ja pehmed valged diivanid, köögis mustad marmortasapinnad – kõlab klišeena? – ja kohaliku kebabi-putka ees alailma röövimised.

Suurlinna unistus, mida ka meie sõbrad esialgu nautisid, asendus pärast rasedusi pisitasa vihkamisega: mugav ligipääs metroojaamadele ja lävele toimetatud eksootilised toidukaubad kaotasid peaaegu märkamatult tähtsuse ja tekkisid ootamatud tülid, mille ajendiks oli liigsuur kuritegevus, liigvähene hoiuruum ja kohaliku riigikooli staatus.

Sedamööda kuidas meie sõpruskonnas hakkasid mäslema rasedushormoonid, üllatasid kõik meie sõbrad nii iseendid ja ka teisi, alustades täiesti uut elu: Ryan ja Elaine hakkasid Prantsusmaal puhkekeskust pidama; Sally ja Eden võtsid vastu õpetajakohad Uus-Meremaal; Hermione ja Ian kolisid põlatud eeslinnadesse ning Simon ja Stella jõudsid lahutusprotsessiga kohtusse.

Ja siis – meie kord. „Mark, London ei ole koht, kus lapsi kasvatada. London on liiga ohtlik.”

„Jama, Sophie. London on lastega perele suurepärane koht – mõtle muuseumide peale.”

„Mark, me ei käi muuseumides. Ja ma räägin tõsiselt. Kas sa oled kohalikku kooli näinud? Noad kuuluvad sisuliselt kohustusliku koolivarustuse hulka.”

„Siis paneme lapsed erakooli.”

„Me ei usu ju eraharidusse.”

„Pärast lapse sündi on silmakirjalikkus lubatud.” Mark vahtis meie äsja sobimatuks muutunud ühe magamistoaga korteri mustvalges köögis mu kõhukest: ma olin viiendat kuud rase.

Marki plaan oli väga lihtne. Me kolime suuremasse korterisse, mille juurde kuulub aed ja kus on laserkiirtega varustatud turvasüsteem.

Mul kulus kõigest paar nädalat, et teda ümber veenda: ma korraldasin häbitu kampaania, mis sisaldas terve koopaelaniku annuse sisefileesteike ja kogu eluea jao suuseksi.

„Mark, ma tunnen end maal turvalisemalt. Uue inimesena. Söögitegemist on rohkem. Stressi on vähem. Just seda beebi vajabki. Me kõik vajame seda.”

Ja kuigi Mark oli endiselt seisukohal, et parim lahendus on eeslinnad, tegelesin mina meie täieliku muundumisega. Kui ma juba jään mõneks ajaks töölt koju, siis olgu see seda väärt. Ma olin lapsepõlves Devonisse ära armunud ja kujutasin optimistlikult ette, et Mark võiks ajapikku oma firma Exeteri üle kolida. Halvimal juhul Bristolisse.

„Sophie, sa oled arust ära. Devonisse? Kas sul on mingitki aimu, kui kaua mul sinnasõit aega võtab? Me jääme igavesti üksnes nädalavahetusi koos veetma.”

Ja siis hakkasid saabuma brošüürid, mis potsatasid meie Londoni kodu kirjakaustilugust sisse: rookatustega majad, eluruumideks ümber ehitatud kõrvalhooned ja unelmate väljad võrkkiikedele ja laamadele. Ja ka golfile. Nii et sedamööda kuidas mu kõht kasvas, hakkas Marki vastupanu pisitasa järele andma, kuni äkki oli meie mõlema sihiks Tedbury.

Tedbury, mis oleks võinud võita aasta küla tiitli, kus oli kolmeteistkümnendast sajandist pärit kirik, publi, pood ja algkool, pakkus haruldast boonust traditsioonilise väljaku näol, kus kasvab kuus magnooliat, mille kevadise lühikese õitseja jooksul sadas varahommikuti koertega jalutavate külaelanike ja öösiti pargitud autode peale roosat konfetti.

Mark, ma olen maal õnnelik. Ma tean seda.

* * *

Kuidas see lause mind kummitas, kui ma pärast Emmaga kohtumist voodis vähkresin.

Tüdimus ja frustratsioon? Sada protsenti minu enda süü.

Londonist ära kolides unistasin just sellisest elust, aga niipea kui ma lõpetasin töö suure reklaamifirmas, kus ma olin olnud vanem-reklaamikirjutaja ... ära arvasite! Ma tundsin sellest puudust. Ja niipea kui kauaoodatud laps karjus mu süles koolikuvalluses, mõtlesin ma: *millega ma olen hakkama saanud?* Igatsesin suurlinna melu. Manitsevaid sõnu metroos: ettevaatust rongi sisenemisel! Ja kui ma vaatasin, kuidas Mark pidi Londonist siia ja tagasi sõitma, tundsin kohutavaid süümepiinu.

Mark üritas osa süüd oma õlule võtta. Tal oli esialgu kindel plaan oma firma lähemale kolida, aga ta lõi araks. Ent mina panin kõige rohkem mööda.

Ma ei arvestanud sellega, et rebane paneb mu kanad nahka, et märjad puud ei põle, et vihmapiivad klammerduvad nõmmede külge samamoodi nagu vatt jõulupuule. Ega sellega, et beebi number kaks keeldus tulemast, mille tõttu mu tööpauz venis üksildaseks ja ebamääraseks ega ei tahtnud lõppeda.

Iga paari kuu tagant oli mul üks ja sama mõte: *Sophie, mine tagasi tööle ... Teine beebi ei tule*, aga siis läksid päevad üle ja tegid

selle mõtte pihuks ja põrmuks. Üks õrritav nädal. Teine. Unistused. Lootused. Ja ikka ja jälle jalust niitev pettumus ...

„Nii, milline ta siis on?”

Avasin ühe silma ja leidsin Marki voodiveerel istumas.

„Keda sa silmas pead?” Olin segaduses: ma ei kuulnud, millal Mark eile koju tuli.

„Sophie, kas sa ei kuulnud, mis ma rääkisin?”

Ja nüüd – taas süümepiinad, kui ma imestasin, mis oli juhtunud Marki lõuaga. Omal ajal oli tal ju kena lõug olnud? Kuhu see oli kadunud?

Kas teiste naistega on sama lugu? Vaatavad pärast iga lahusolekut oma meest ja mõtlevad: *Jumalukene. Kas sa oled alati selline välja näinud?*

„Anna andeks. Palun vabandust. Ma pole veel päriselt ärrganud. Keda sa silmas pead?”

„Seda salapärast naist, kellest pubis kõik rääkisid.”

„Pubis?”

„Sa magasid juba, kui ma koju jõudsin.”

„Nii et sa läksid korraks pubisse, et võtta üks õlu.”

„Kolm.” Ta suudles mind laubale, ta hingeõhk lehkas ta sõnade kinnituseks nagu draakonil. „Aga ma sõlmisin sel nädalal ühe uue lepingu, et sa saaksid oma siinset head elu nautida. Nii et ma käisin tähistamas. Igatahes – Nathan oli ka pubis. Ja rääkis muudkui, kuidas kolimisauto oli eile Heatheri majja sisse sõitnud, ja ühest uuest naisest, kellest ta on nüüd ilmselgelt sisse võetud. Arvab, et naine on džässilaulja. Väidab, et sina olid naise päästnud, nii et mulle on antud karm korraldus sinult enne golfi kogu lugu välja pinnida.”

„Oeh, kas sa lähed *jälle* Nathaniga golfi mängima?”

„Räägi siis – mis värk on? Kas see naine on kuulus?”

Tajusin meie jutujamist meenutades, et mu laup tõmbub kipra. Ma olin veetnud Emmaga väga meeldiva tunnikese, aga ei,

muusikast polnud mingit juttu. Õigupoolest polnud tööst üldse juttu ja minul polnud selle vastu midagi.

„Mina teda küll ära ei tundnud. Ja ta ise ei rääkinud sellest ka midagi.”

„Oh, sa oled täiesti lootusetu. Teen kohvi.”

„Aga tegelikult on ta kaunis ebatavaline. Väga silmatorkava välimusega, temast õhkus midagi boheemlaslikku, natuke nagu Totnesi* omadest. Ta tahtis mulle *ennustada*, mis oli imelik. Ta vanaema olla mustlane või midagi sellist. Aga ta meeldis mulle. Võib juhtuda, et ta on just see, mida see küla vajab. Kuigi Nathani jaoks liiga kena. Pean Emmat hoiatama.”

Devoni lõunarannikul paiknev Totnes oli kuulus oma peavärava ja veelgi omapärasema mineviku poolest ning Mark vehkis sellele viidates hipide rahumärki tehes käega.

„Kas Nathan on kindel, et ta on laulja?”

„Džässirahva seas väidetavalt väga tuntud. On esinenud *Jools Hollandi* saates. Aga sina ju ei hoi a end muusikasündmustega kursis.”

„Hoian küll.”

„Ei hoi a. Ja jäta Nathan rahule.” Kergitasin kulme, Mark tõstis käed. „Nii. Nüüd *kohv*.”

Ta kadus trepile ja tõmbas ukse kinni, mina sulgesin uuesti silmad ja kuulsin Beni samme. Järgmiseks kuulsin, kuidas Mark tõstis poja õhku ja keerutas teda lennukit mängides, mille peale laps kilkas. Jah. Ma naeratasin endamisi – mulle meenus, miks ma olin Markiga abiellunud. *Issi oskab hommikusööki teha. Issi oskab lennukit mängida. Issi oskab ...*

---

* Linn Inglismaa edelaosas, kus on suur *new age*'i pooldajate kogukond; tuntud oma boheemliku elustiili poolest. (Tõlkija märkus.)

Ja ühtäkki äratas Mark mind teist korda üles – mul polnud õrna aimugi, kas see oli kümme minutit või tund aega hiljem –, ta seisis voodi ees, kandik käes ja näol hämmeldus.

Lisaks vahuga kaetud kohvile, mis tõestas, et ta oli – küll vastu tahtmist – jännanud espressomasinaga, oli kandikul ajaleht ning kimbuke lilli ja veelgi salapärasemal moel pakk Darjeelingi teed. Kuldse kirjaga tumeroheline pakk, mis meenutas ajamasinat seriaalist „Doctor Who”. Hea kvaliteet. Korralikud teelehed.

„Lilled?”

„Ja enne kui sa jõuad öelda, et ma poleks pruukinud lilli osta, siis võta teadmiseks, et ei ostnudki. Lilled olid koos teepakiga ukse taga. Nii et mis värk sellega siis on?”

„Meie uus laulja.”

„Tee?” Mark tegi kingitust vaadates grimassi, aga mina otsustasin teda aasida: kehitasin hämmeldunult õlgu ning kohendasin patju.

* * *

Tund aega hiljem, olles käinud duši all ja pannud end riidesse, ilmusin ma alla kööki ja kuulsin trepialusest kapist tuttavat kolinat: Mark otsis arvatavasti oma golfivarustust. See oli ühtaegu üllatav ja täiesti tulutu tegevus, sest ta golfitarvete kott oli garaažis. Olin eelmisel nädalavahetusel näinud, kuidas ta selle garaaži viis, ja maininud, et mis ta sellest tassib, sama hästi võiks ta jätta koti auto pakiruumi.

Hoidsin kolinat ja vandumist kuulates suu kinni. Panin lilled vette ja ütlesin Benile pea kuuldamatult, et ta tooks jalanõud.

„Kuidas palun? Mis sa ütlesid? Ma ei leia oma golfivarustust.” Marki sügavalt kapi sisemusest kostvale häälele järgnes väga kõva pauk, klaasiklirin ja pahaendeline vaikus.

Panin Benile hästi vaikselt jope selga ja tüürisin ta uksele.
„Kallis, vaata garaaži. Näeme.”

* * *

Jalutuskäik Priory House'i oli täpselt selline, nagu ma olin kartnud: ühtaegu väga tuttav ja väga võõras. Kruusa krabin jalge all, tee ääres õide puhkenud aasalilledel lõhn, hommikueine häirimisest ärritunud lehma ammu mine heki ääres – aga neile tuttavatele piltidele ja helidele lisaks sügaval sisimas teadmine, et suurt talliust ei ava Caroline, et tuttavate plekkide ja laikudega köögilaua ääres, kuhu me maha istume, ei ole Caroline. Köögilaua ääres, kus me alles mõne kuu eest istusime ja ootasime testipulgakesele ilmuvat sinist triipu; sinist triipu, mida ei ilmunudki ...

Emma saabumine tähendas, et mul tuleb seista täiesti uues rüüs Priory House'iga silmitsi märksa varem, kui ma oleksin osanud arvata. Ja nii üritasin ma endale ette kujutada, mis tunne see võiks olla. Sama ruum. Teised diivanid ...

„Emme, kas me lähme Caroline'ile külla? Kas ta tuli tagasi?”

„Ei, Caroline kolis ära – mäletad? Me lähme külla uuele tädile ja tema pojale Theole ... Sa nägid teda eile, mäletad ju? Nad elavad Caroline'i majas.”

Uksel pidin võtma Benil käest kinni, et ta omapäi sisse ei läheks. Caroline polnud kunagi majaust lukku keeranud.

„Emme, miks me kella anname? Ja kus Caroline siis elab, kui ta tagasi tuleb?”

„Caroline ei tule tagasi. Mäletad? Ma rääkisin sellest.”

„Kas sellepärast, et sina ütlesid talle, et ta on kaan?”

„Ben, nüüd aitab.”

Ja siis hämmeldus, kui ukse avas Heather.

„Oh, pagan. Sophie. Astu õige sisse. Anna andeks. Emmal on käed tööd täis.” Heather naeratas Benile ja läks läbi söögitoa

kööki, mille keskel Emma harutas suurtest kolimiskastidest tasse ja kausse.

Võttes arvesse, et Heatheri maja seinas oli järjekordne mölk, tuli mulle selline sõprus üllatusena. „Polegi püstoleid käiku lasknud? Ei maadlegi mudas? Ma kartsin, et te räägite üksnes advokaatide vahendusel ...”

„Kus sa sellega! Emma oli fantastiline. Ajasime juba kolimisfirmaga kõik vajalikud paberid joonde. Neil on, jumal tänatud, *täiskindlustus*. Siiamaani pole me avastanud, et midagi erilist oleks katki läinud, ja paistab, et ka minu maja pole rängalt viga saanud. Tahab ainult natuke lappimist ... *Pealegi* ...” Ja siinkohal pöördus Heather, silmad suured, meie võõrustaja poole. „Emma oskab ennustada.”

„On kuulda jah.”

„Ta ennustas mulle teelehtedelt ja peopesast ka. *Va-pus-tav*. Sama hea nagu too tüüp Barbicani keskuses. Sa, Sophie, pead laskma ka pikema jututa kohemaid ennustada.”

Ajasin silmad hoiatavalt suureks. „Kui aus olla, siis me ei jää kauaks. Emma, tulin sind lillede eest tänama ja vastuteenet pakkuma. Mõtlesin, et ehk tahab Theo millalgi meile mängima tulla?” Ning lisasin häält langetades: „Kui ta väga ei võõrasta, siis võiks ta kohe praegu tulla. Sina saaksid hingamisruumi, et tegeleda rahulikult lahti pakkimisega. Aga kui see tuleb liiga ootamatult, siis ära muretse. Mõtlesin lihtsalt välja pakkuda.”

„Ma ei võõrasta, aga ma ei taha jälle rongidega mängida.”

„Ei-ei, Theo. Sa ei pea seda tegema.” Pilgutasin kokkuvarisenud sillast tekkinud arusaamatusele mõeldes Emmale silma. „Meil on veel palju teisi mänguasju. Aga sõltub sinust. Kas sa tahad hoopis emmel lahti pakkimise juures abiks olla?”

Poisid uurisid teineteist vandeseltslaslikult.

„Mul on dinosaurused,” ütles Ben lootusrikkalt.

„Kas inimsööjad ka?”

Ben noogutas.

„Olgu. Kui sul on T-Rexid, siis tulen.”

„Vahva! Mängime „Jurassic Parki”.”

„Sa, Ben, pole ju seda näinud.”

„Olen.”

„Ben, me oleme sellest rääkinud. Ta ei ole seda näinud,” kinnitasin ma taas silma pilgutades Emmale ja Heatherile. „Valus teema.”

Emma sasis Theo juukseid ja puhkes naerma, kui laps pea ära tõmbas, ning lülitas veekannu sisse ja teatas, et kõigepealt tuleb midagi juua – ning saatis poisid aeda jalgpalli mängima.

„Ära muretse, Sophie – ma ei paku teed. Ma ei *ennusta* sulle. Keedan kannutäie kohvi. Et sa ei tunneks, et sind sunnitakse tegema midagi, mida sa ei taha teha. Kaalud ei kannata sellist asja *silmaotsaski*.” Emma nägu oli laial naerul, mina aga saatsin Heatherile kurja pilgu.

„Ära vaata mind midagi niisuguse näoga. Mina pole midagi rääkinud. Mul pole õrna aimugi, millal su sünnipäev on, ma ei ole Facebookis. Näed nüüd, ma ju ütlesin sulle, et ta on hea.”

Emma pühkis samal ajal käed puhtaks ja istus vee keema minekut – ja arvatavasti ka minu reaktsiooni – oodates laua äärde. „Anna andeks, Sophie. Ma ei tohiks su kallal norida, aga ma olen valmis kihla vedama. Oled ju Kaalud? Eks?”

See vastas tõele. Kahekümnes oktoober. Kuigi mingil põhjusel, millest ma ise ka aru ei saanud, ei kavatsenud ma seda mingi hinna eest kinnitada.

„Õigupoolest on mul sulle, Emma, üks küsimus. Lihtsalt veendumaks, et ma ei aja midagi segamini. Kas sa laulad?”

„Kas ma *laulan*?”

„Jah. Selles mõttes, et teenid laulmisega elatist ...”

KOLMAS PEATÜKK

VAREM

Neli päeva hiljem vaatas Emma allpool laiuvat Tedbury küla ja järsku sai talle üks asi selgeks.

Ta oli ostnud eelmisel päeval külapoest postkaardid: pehme fookusega ja kummalises udus romantilise ja ebatõenäolise versiooni külast. Ta eeldas, et fotot oli tuunitud.

Ta ostis portsu kaarte, öeldes müüjale, et kasutab neid uuest aadressist teavitamiseks, aga viskas koju jõudes kõik prügikasti; tal polnud vähimatki kavatsust kedagi oma asukohast teavitada.

Ja nüüd? Kohalt, kus Emma seisis, nägi ta selgesti, et postkaart ei olnudki fotograafi trikk. Kaugel temast allpool keerles orus hommikune udu täpselt samamoodi, nagu oli kujutatud postkaardil, samas kui siin, kõrgemal pinnal, mugisid lehmad rahumeeli hommikust süüa ja peesitasid samamoodi nagu ta ise päikese käes, mis mõjus uduga võrreldes terava kontrastina.

Hästi. Nii et tegemist ei olnud mitte fotograafia, vaid topograafia triikiga. Emma naeratas mõistes, et udu pole kauaks, ja mõtles vanaema peale, keda tal tuli selle vaatepildi eest tänada: pikka kasvu kõhna naist, keda tema kutsus vanaema Õunaks ja kes oli teda õpetanud seenele minekuks varahommikul tõusma. *Tead, Emma, see on majadega kaasnev needus, oli vanaema talle rääkinud, kui nad kõigi nende aastate eest varahommikuses kastes seeni otsisid. Majad tekitavad eksliku arvamuse, et majas sees on mõnusat kui õues. Aga vaata nüüd ise. Vaata, kuidas eksitakse. Kui paljust jäädakse ilma.*

Oh jah, mõtles Emma. Kui paljust me jääme ilma.

„Emme, kas see on suits?”

Prantsusmaal oli Theol olnud kõndimas käies seljakott seljas, aga nüüd oli ta sellest välja kasvanud. Laps rääkis vaikse häälega, milles oli kuulda haigutust. Muudkui rääkis. Hädaldas. Rääkis vahetpidamata.

„Ei, Theo. See on udu.”

„Kas see teeb haiget?”

Theo oli hädaldanud, et peab nii vara õue minema, aga Emmale meenus üks teine vanaema trikk.

„Küpsetame koju jõudes pannkooke. Premeerime end.”

„Vahtrasiirupiga?”

Emma jättis lapse küsimuse tähelepanuta ning kujutas hetkeks ette mitte seda, kuidas vanaema küpsetas pannkooke oma lääpas treileri ees pliidil, vaid pannkooke Prantsusmaal: osavust, millega naine turul valas suurele kuumale küpsetusplaadile õhukese tainakihi, kuidas Theo ajas end kikivarvule, et paremini näha. Karamellistatud suhkruga ja sooja šokolaadi aroomi, mis hõljus õhus ja meenutas udu orus; ja seejärel Prantsusmaa peale mõeldes pigistas ta rinnus ärevusest, mis kaasnes iga kord mõtetega emast ja vanaemast – kahest naisest, kes ei saanud omavahel läbi. Kel oli võimatu samas ruumis koos olla. Kel oli võimatu samas lauses koos olla. Kel oli võimatu isegi samas meenutuses koos olla.

„Emme, kas ma tohin vahtrasiirupit saada?”

Emma tegi näo, et ei kuule. Ta oli omandanud tarkuse, et lõpuks loobub lapse küsimusi esitamast.

Ta kujutas hoopis ette klaasi- ja savikilde ema Prantsusmaa köögis ning selle mälestusega kaasnes kaja ta oma häälest, mis oli vihane ja talitsematu.

Kes seda tegi? Kas jälle sina, Theo? Kui sina, siis tunnista emmele ja vanaemale otsekohes üles.

„Tule siis, Theo.” Emma ajas pea püsti. Tedburys tuleb poja läheduses ettevaatlikum olla. „Pannkoogid ja vahtrasiirup.”

Palju ettevaatlikum.

Tajudes, et teerada on arvatavasti miilide kaugusele näha, tõstis ta patsu löömiseks käe ning kavatses pakkuda, et kannab lapse seljas koju. Jah. See oleks sedasorti asi, mida Sophie võiks teha. Ta oli rahul, et tal oli selline mõte pähe tulnud, aga Theo ei reageerinud, vaid tõmbas käe ära. Emma taipas, et lapse tähelepanu oli köitnud miski pisut eemal kasvavas hekis. Laps toetus ühele põlvele ja lükkas rohu heki all ettevaatlikult laiali, ta silmad olid suured, kui ta tavatu keskendumise ja ettevaatusega käed välja sirutas. Ootusepinge oli ta näolt just kadumas, kui äkki kostis eemalt koera ägedat haukumist ja nad mõlemad keerasid pea suure koera poole, kes jooksis nende juurde ja pistis pea heki ees täpselt samasse kohta.

„Theo!” hüüatas Emma lapse poole sööstes. Koer oli kuldne retiiver ja kuigi see koeratõug on tuntud oma leebuse poolest, mõjus tohutult elevil koer hirmutavalt. Theo nuttis valjult, koer taganes saba liputades, midagi suus.

„Ta sõi selle ära! Oh, emme, *ta sõi selle ära!*” Emma ei saanud Theo ahastusest ikka veel aru, sest tal polnud aimugi, mis lapse tähelepanu oli köitnud. Ta püüdis parasjagu last niipalju maha rahustada, et lapsel õnnestuks nutuga pooleks rääkida, mis viga, kui eemalt kostis vali hää: „Bella! Bella! Siia!”

Ringi keerates märkas Emma Nathanit, keda ta oli külasse saabumise päeval väljakul kohanud ning kes keeras just kummisäärikutes jalad üle heki sisse ehitatud värava. Koer kuulas otsemaid ta sõna, pööras pead ja jooksis nutvat Theod sinnapaika jättes, saba liputades läbi pori peremehe poole.

Emma kükitas maha, võttis pojal ümbert kinni ja vaatas, kuidas koer andis Nathanile midagi, mida Nathan uuris väga